

Öğretmen Adaylarının Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*

Gamze YAVUZ KONOKMAN¹, Işıl TANRISEVEN²,
Kürşat KARASOLAK³

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarını belirlemek ve tutumlarının cinsiyete, öğrenim görülen bölüme, bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyine, ölçme değerlendirme dersi başarı düzeyine ve bilimsel araştırma deneyimine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamaktır. Araştırmada var olan durumu betimlemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2011-2012 öğretim yılında Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. sınıfta öğrenimini sürdüren 254 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen bulgular öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin olumlu tutuma sahip olduklarını göstermiştir. Araştırmada cinsiyetin, öğrenim görülen bölümün, ölçme değerlendirme dersi ve bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyinin ve bilimsel araştırma deneyiminin öğretmen adaylarının tutum puanlarında farklılaşmaya yol açmayan değişkenler olduğu sonucu elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: öğretmen adayı, eğitim araştırmaları, tutum

Examining Prospective Teachers’ Attitudes towards Educational Research according to Several Variables

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the prospective teachers’ attitudes towards educational research and to state whether their attitudes differentiate according to gender, department being educated, scientific research experience, success level in the courses such as measurement and evaluation, scientific research techniques. In the research survey model is used to indicate the current situation. The research sample is composed of 254 forth grade prospective teachers being educated at the Educational Faculty of Mersin University. “An Attitude Scale towards Educational Research” developed by the researchers is used to determine the prospective teachers’ attitudes towards educational research. The findings indicate the prospective teachers have positive attitudes towards educational research. That gender, department, scientific research experience, success level in the courses of measurement and evaluation, and scientific research techniques

* Bu araştırmanın bir bölümü II Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Doktora öğrencisi, Mersin Üniversitesi, yavuz.gamze@hotmail.com.

² Yardımcı doçent, Mersin Üniversitesi, isiltanriseven77@gmail.com

³ Doktora öğrencisi, Mersin Üniversitesi, kursatkarasolak@hotmail.com

aren't variables leading to change in the prospective teachers' attitudes towards educational research is obtained in the research.

Keywords: prospective teacher, educational research, attitude

GİRİŞ

21. yüzyılın eğitim anlayışında problemleri tanımlama ve çözmeye becerisine sahip, araştırma tekniklerini kullanabilen ve bilimsel araştırmaya yönelik olumlu tutuma sahip bireyler yetiştirilmenin ön plana çıktığı vurgulanmaktadır. (Bektur, Yaşar, Küçükkaragöz ve Titiz, 1997; Hoshmand, 1991; Uzunoğlu, 1997). Bu nedenle, günümüz eğitim sisteminin temel amacı bilgiyi üreten, ürettiğini paylaşabilen, araştırmacı, bilimsel tutum ve davranışlara sahip bireylerin yetiştirilmesidir (Büyüköztürk, 1999). Eğitim sisteminin bilimsel tutum ve davranışlara sahip bireyler yetiştirme işlevinin gerçekleştirilmesinde üniversitelere önemli görevler düşmektedir. Üniversitelerin nitelikli insan gücünü yetiştirilmenin yanı sıra araştırma yaparak bilim, teknoloji ve toplumsal gelişmelere katkıda bulunma işlevi vardır (Işıksoluğu, 1993).

Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü (2011) sosyal bilimler için araştırmanın “insan davranışını anlamaya ve bu konuda bilgi birikimini arttırmaya çalışan çok yönlü bir etkinlik olduğunu” belirtmişlerdir. Özdamar (1997) bilimsel bir çalışmanın neden, niçin, nasıl, ne zaman ve nerede sorularına cevap vererek topluma ve bilime yönelik sonuçlar ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirildiğine değinmiştir. Toy ve Tosunoğlu (2007) toplumun ve bilimin ilerlemesinde araştırmaların doğru, güvenilir ve hatasız olması gerektiğini vurgulayarak, güvenilir olmayan çalışmaların bilimin ve insanlığın gelişimini olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Ancak ülkemizde bilimsel çalışmaların niteliğinin tartışma konusu olduğu görülmektedir. Erkuş (1999) ülkemiz üniversitelerinde yapılan tez çalışmalarından bazılarının orjinal, psikometrik açıdan yeterli ve alana katkı getirir nitelikte olmasına karşın, genel durumun böyle olmadığını vurgulamıştır.

Araştırma becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesinde öğretmenlerin rolü yadsınamaz. Dolayısıyla, öğretmenlerden araştırma becerileriyle donatılmış araştırma yapan bireyler olmaları beklenir. Saracaloğlu, Varol ve Ercan (2005) araştırma etkinliklerinin gerçekleştirilmesinin araştırmayı yapacak birey ve kurumların araştırma yeterliklerine ve olumlu tutumlara sahip olmalarıyla ilişkilendirmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin araştırma yapmaya istekli olmaları, bilimsel araştırmalar yapabilmeleri, bilimsel araştırma yaparken bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilmeleri, veri analiz edebilmeleri ve analiz sonuçlarını yöneticiler ve diğer eğitimcilerle paylaşabilmeleri gerektiğine değinilmiştir (MEB, 2008). Auger ve Wideman (2000) öğretmenlerin araştırmacı kimlik kazanmalarının ve araştırma yapmaya ilişkin olumlu tutuma sahip olmalarının önemli olduğunu belirtmiştir. Knutson ve diğerleri (1995 akt. Saracaloğlu 2008) tarafından yapılan çalışmanın aksine, lisans ve lisansüstü öğrenciler ile öğretmenlerin araştırmaya yönelik tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir (Beard ve Williams, 1992; Saracaloğlu, Varol ve Ercan, 2005;

Walker ve Cousins, 1994). Stenhouse (1975; 1985) bilginin uzman tarafından üretildiği, öğretmen tarafından öğretim sürecinde kullanıldığı görüşünü reddederek araştırma ve öğretimin birlikte öğretmen tarafından yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu yaklaşım birçok araştırmacı tarafından desteklenmiştir (Elliot, 1991; Hammersley, 1993; Hopkins, 1993). Alan yazın incelendiğinde öğretmenlerin gerçekleştirdikleri araştırmaların amaçlarının ne olduğu konusunda tartışmaların olduğu görülmektedir. Bir kısmı öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine ve öğretim süreçlerine katkı sağlaması için araştırma yaptıklarını belirtirken (Elliot, 1991; Zeichner, 1995), kimileri yapılan araştırmaların amacının bilgi üretmek olduğuna değinmişlerdir (Kemmis ve McTaggart, 1992). Her iki görüşün birlikte desteklendiği de görülmektedir (McNiff, Lomax ve Whitehead, 1996). Artvinli (2010) öğretmenlerin eğitim araştırmalarının nesnesi olarak görüldüğünü belirterek, öğretmenlerin sadece araştırmanın uygulandığı değil, araştırmayı uygulayan kişi olması gerektiğine değinmiştir. Ancak Küçük (2002) Türkiye’deki öğretmenlerin sadece araştırmaların veri toplama aşamasında yer aldıklarına değinmiştir. Oysaki öğretmenlerden veri toplama aşamasına katılmanın yanı sıra kendi sınıf ortamlarında küçük çaplı araştırmalar tasarlayabilmeleri ve uygulayabilmeleri beklenmektedir. Ancak öğretmenlerin sadece %12’sinin eğitim bilimleri ya da alanlarına ilişkin süreli yayınları izledikleri belirlenmiştir (TED, 2009). Buluş Kırıkkaya, Bozkurt ve Öztürk (2012) fen ve teknoloji öğretmenlerinin yaklaşık yarısının okullarında yapılan eğitim araştırmalarından haberdar olduklarını, bir kısmının araştırma sonuçlarını önemsediklerini ancak çoğunun araştırma sonuçlarından haberdar olamadıklarını belirtmiştir. Ekiz (2006) ilköğretim öğretmenlerinin çoğunun öğrencilerin daha kolay öğrenmelerini sağlayabilmek ve öğretim yöntem ve tekniklerini geliştirmek için araştırma yapmak istediklerini, olanak ve zaman yetersizliğinin öğretmenlerin araştırma yapmaya yönelmesinde engelleyici rol oynadığını belirtmiştir. Ayrıca çoğu öğretmenin akademisyenler tarafından yapılan araştırmaların gerçek dünyayla ilişkili olmadığını düşündükleri görülmüştür. Öğretmenlerin mevcut araştırmalarından faydalanmamalarının ve mevcut araştırmalara ilişkin olumsuz tutumlarının birçok problemin ortaya çıkmasına neden olacağı birçok çalışmada belirtilmiştir (Aydın, Şahin ve Topal, 2008, Çepni ve Akdeniz, 1996; Çepni ve Küçük, 2002; Geban, Çiçek, Başaran, Demirbaş ve Maden, 2001). Olası problemlerin engellenmesi için öğretmene araştırmacı kimliğinin kazandırılmasında hizmet öncesi öğretmen yetiştirme sürecinin niteliği önem taşımaktadır.

Araştırma becerilerine sahip, araştırma tekniklerini kullanabilen, bilimsel araştırmaları inceleyebilen ve bilimsel araştırmalara ilişkin olumlu tutuma sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi eğitim kurumlarınca verilen araştırma eğitimiyle mümkün olabilir. Araştırma eğitimi; “bireylere bilimsel tutum ve davranışları, araştırma alanına ilişkin yeterlikleri kazandırarak bireylerde ve toplumda araştırma bilinci oluşturmayı amaçlayan bir eğitim” dir (Taşdemir ve Taşdemir, 2011: 344). Bu eğitimle bireye, bilimsel yöntem ve tekniklerle ilgili her türlü bilgi ve becerinin yanında, olumlu tutum ve davranışların kazandırılmasının da gerekliliği vurgulanmaktadır (Büyüköztürk, 1996; Karasar, 1984). Yapılan

çalışmalar ülkemizde araştırma eğitimindeki eksikliklere işaret etmektedir (Büyüköztürk, 1996; Karasar, 1985). Ancak Işıksoluğu (1993) son dönemlerde araştırma bilincini geliştirmek amacıyla araştırma yöntemleri konusunda yayınların arttığını ve araştırma niteliklerini geliştiren derslerin eğitim programlarında yer aldığını belirtmiştir. Bu bağlamda gerek lisans gerekse lisansüstü düzeyde araştırma eğitime verilen önemin arttığı söylenebilir. Saracaloğlu ve diğerleri (2005) de bireye kazandırılan araştırma bilgi ve becerilerin bireyin araştırma yapabilmesi için yeterli olmadığını; bireyin bu alana yönelik ilgisinin, sahip olduğu değerlerinin ve bu süreci kendisi için bir tehdit unsuru olarak görüp görmemesinin bireyin araştırma yapmasında etkili olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle öğretmen adaylarının bu konudaki olumsuz duygu, düşünce ve davranışlarını ortadan kaldırmaya ve olumluya dönüştürmeye yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir. Bunun için öncelikle öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin bilgi düzeylerinin, görüşlerinin ve tutumlarının belirlenmesine ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir. Tutumların sözel olan ya da sözel olmayan dışa vurulan davranışlardan anlaşılabilceği (Anastasi ve Urbina, 1997; Cohen, R. J. ve Swerdlik, M. E., 2001; Erkuş, 2003; Radford ve Govier, 1991; Smith, 1968 akt. Kağtçıbaşı, 2010; Tavşancıl, 2006) görüşü dikkate alındığında, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının belirlenmesinde öğretmen adaylarının tutum ölçeğindeki maddelere verdikleri tepkiler önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarını belirlemektir. Bu amaca dayalı olarak araştırmanın alt problemleri aşağıda yer almaktadır:

1. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumları nasıldır?
2. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumları çeşitli değişkenlere (i. cinsiyet, ii. bölüm, iii. ölçme değerlendirme dersi başarı düzeyi, iv. bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyi, v. bilimsel araştırma deneyimi) göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının ve tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmesinin amaçlandığı nicel çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 öğretim yılında Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. Sınıfta öğrenimine devam eden 254 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmen adaylarının 156'sı (%61,9) kadın, 96'sı (%38,1) ise erkektir. Çalışma grubunu, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Programından 24 (%9,4), İlköğretim Matematik Öğretmenliği Programından 31 (%12,2), İngilizce Öğretmenliği Programından 36 (%14,2), Okul Öncesi Öğretmenliği Programından 48 (%18,9), Sınıf Öğretmenliği Programından 32 (%12,6), Türkçe Öğretmenliği Programından 51 (%20,1), Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programından

32 (%12,6) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının 169'u (%77,5) bilimsel araştırma deneyimine sahip, 33'ü (%15,2) bilimsel araştırma deneyimine sahip değil, 16'sı (%7,3) ise planlama süreci içerisinde.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler “Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” aracılığıyla toplanmıştır.

Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi

Tutum ölçeği deneme formunda yer alacak maddelerin oluşturulması amacıyla; Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. sınıfta öğrenimine devam eden toplam 60 öğretmen adayından eğitim araştırmalarına ilişkin duygu, düşünce ve görüşlerini yazmaları istenmiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri dikkate alınarak ve alan yazın (Buluş Kırıkkaya ve diğerleri, 2012; Büyüköztürk, 1999; Çepni ve Küçük, 2002; Ekiz, 2006; Erkuş, 2011; Korkmaz, Şahin ve Yeşil, 2011; MEB, 2008; Taşdemir ve Taşdemir, 2011; TED, 2009; Yavuz, 2009) incelenerek 53 maddeden oluşan deneme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan maddelere ilişkin 3 program geliştirme uzmanından ve 2 ölçme değerlendirme uzmanından görüş alınmış ve uzman görüşlerine dayalı olarak 36 maddelik deneme formu oluşturulmuştur. Deneme formunda yer alan 2., 3., 6., 7., 10., 12., 13.,18.,19., 20., 22. ve 23. maddeler ters puanlanmıştır. Ölçme aracı, 5 kategorili Likert tipi ölçek şeklinde tasarlanmıştır. Ölçek kategorileri; “Hiç Katılmıyorum (1)”, “Katılmıyorum (2)”, “Kararsızım (3)”, “Katılıyorum (4)” ve “Tamamen Katılıyorum (5)” olarak belirlenmiştir. Madde analizi çalışmaları korelasyona dayalı analiz yöntemiyle gerçekleştirilmiş; madde toplam test korelasyonlarının hesaplanmasında Pearson korelasyon katsayısından yararlanılmıştır. Ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak amacıyla açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş ve varimax döndürme yapılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu tespit etmek için hesaplanan Kaiser-Meyer-Olkin Katsayısı (KMO) .865 ve Bartlett testi $p < .05$ düzeyinde önemli bulunmuştur. Faktör analizi çalışması sırasında faktör yükü .30'dan büyük olan maddeler ve özdeğeri 1'den büyük olan faktörler üzerinde işlem yapılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2001). Madde atma süreci sonunda 20 madde kalmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin 13'ü olumlu, 7'si olumsuzdur.

Deneme formu iç tutarlılık katsayısı .907 olmak üzere oldukça yüksek çıkmıştır. Varimax döndürme öncesi faktör analizi sonuçları özdeğeri 1'den büyük 9 faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Birinci faktörün özdeğeri en yakınında olan ikinci faktörün 3 katıdır ve 1. faktör toplam varyansın %26,225'ini tek başına açıklamaktadır. Deneme formu iç tutarlılık katsayısının yüksek olması, madde toplam test korelasyonlarının .30'un üzerinde olması, birinci faktörün tek başına açıkladığı varyans oranının yüksek olması, birinci faktörün özdeğerinin ikinci faktörün 3 katı olması ölçeğin tek faktörlü olduğunun göstergeleri olarak kabul edilebilir (Büyüköztürk, 2011; Kalaycı, 2005). Faktör yük dağılımını daha net görebilmek amacıyla varimax döndürme gerçekleştirilmiştir. Varimax döndürme yöntemine dayalı açımlayıcı faktör analizi çalışmaları ölçeğin tek faktörlü 4 bileşenli bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymuştur. Yedi maddeden oluşan

birinci bileşen “eğitim araştırmalarını öğrenme”, altı maddeden oluşan ikinci bileşen “eğitim araştırmalarının gelişime katkısı” olarak adlandırılmıştır. Dört maddeden oluşan üçüncü bileşen “eğitim araştırma konularının önemi”, üç maddeden oluşan dördüncü bileşen ise “eğitim araştırmalarının gerekliliği” olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin madde toplam test korelasyonlarına, faktör yapısına ve güvenilirlik katsayısına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. *Varimax Rotasyonuna Göre Faktör Yükü Dağılımı*

Ölçek Maddeleri	Madde Toplam Test Korelasyonu	Bileşenler			
		1	2	3	4
Madde 35	.499	.810			
Madde 32	.463	.762			
Madde 14	.496	.715			
Madde 33	.415	.667			
Madde 34	.563	.660			
Madde 4	.548	.569			
Madde 24	.604	.557			
Madde 15	.521		.766		
Madde 16	.530		.707		
Madde 29	.522		.642		
Madde 31	.687		.598		
Madde 27	.625		.553		
Madde 36	.563		.516		
Madde 6	.387			.747	
Madde 22	.553			.684	
Madde 7	.435			.664	
Madde 20	.524			.592	
Madde 12	.402				.750
Madde 13	.488				.690
Madde 10	.377				.654
Özdeğer		5,79	2,74	1,27	1,25
Açıklanan Varyans		28,98	13,71	6,34	6,26
Güvenirlilik (<i>Cronbach Alfa</i>)		.859			

Tablo 1’e göre madde toplam test korelasyonlarının yüksek olduğu gözlenmektedir. Dört bileşen birlikte toplam varyansın %55,309’unu açıklamaktadır. Birinci faktörün değişkenin %28,98’ini tek başına açıklaması ve ölçeğin bütününe ilişkin hesaplanan Cronbach alfa katsayısının .859 bulunması maddelerin oldukça homojen bir yapıya sahip olduğunu, ölçeğin tek faktörlü dört bileşenli olduğunu göstermektedir. Ölçeğin bileşenlerine ilişkin Cronbach Alfa güvenirlilik katsayıları ise sırasıyla .829; .804; .702 ve .70 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerliğinin kanıtı olarak Pearson Momentler Korelasyon katsayıları hesaplanarak ölçek bileşenlerinin birbiriyle ve ölçek toplam puanıyla olan ilişkileri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. *Bileşen ve Toplam Puan Korelasyonları*

	1. Bileşen	2. Bileşen	3. Bileşen	4. Bileşen
1. Bileşen	-			
2. Bileşen	.568**	-		
3. Bileşen	.224**	.425**	-	
4. Bileşen	.094	.299**	.461**	-
Toplam Puan	.762**	.831**	.684**	.541**

Tablo 2 incelendiğinde, bileşenlerin genel olarak birbirleriyle ve toplam puanla pozitif yönde anlamlı ilişki gösterdiği görülmektedir. Bu bulgular ölçeğin tek faktörlü dört bileşenli bir yapıya sahip olduğunun göstergeleri olarak kabul edilmiştir.

Tutum ölçeğinden elde edilebilecek en düşük puan 20, en yüksek puan ise 100'dür. Elde edilen yüksek puan olumlu tutumların, düşük puan olumsuz tutumların göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Kişisel Bilgi Formu

Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarıyla ilişkili olabilecek değişkenlerin (cinsiyet, bölüm, ölçme değerlendirme dersi başarı notları, bilimsel araştırma dersi başarı notları, araştırma deneyimi) incelenmesinde araştırmacılar tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Veri Analizi

Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının belirlenmesinde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiştir. Tutum puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla ilişkisiz örneklemeler için t testi; öğrenim görülen bölüme, ölçme değerlendirme dersi başarı düzeylerine ve araştırma deneyimlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Normal dağılımın sağlanmadığı durumda tutum puanlarının bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlenmek için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Tüm ölçeğe ve alt bileşenlerine ait tutum puanı, aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3. *Öğretmen Adaylarının Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Düzeyleri*

	N	Min.	Max.	\bar{X}	S
<i>eğitim araştırmalarını öğrenme</i>		11	35	25,08	4,35
<i>eğitim araştırmalarının gelişime katkısı</i>		12	30	23,32	3,39
<i>eğitim araştırma konularının önemi</i>	254	5	20	14,17	2,94
<i>eğitim araştırmalarının gerekliliği</i>		6	15	12,28	2,30
Tüm Ölçek		51	100	74,87	9,40

Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutum ölçeğinden elde ettikleri en düşük puanın 51; en yüksek puanın ise 100 olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutum ölçeğinden elde ettikleri ortalama puan 74,87'dir. Ortalama puanın, ölçeğin orta puan değeri olan 60'ın üzerinde olmasından, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin olumlu tutuma sahip oldukları yargısına varılabilir. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılaşmanın meydana gelip gelmediğini belirlemek için gerçekleştirilen ilişkisiz örneklemler için t testi sonuçlarına Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumları-İlişkisiz Örneklemler İçin T Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	S	sd	t	p
Kadın	156	75,21	9,66	249	.920	.358
Erkek	95	74,10				

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşmanın meydana gelmediği saptanmıştır ($t=.920$, $p>.05$). Kadın öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamasının 75,21, erkek öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamasının 74,10 olduğu belirlenmiştir. Erkek ve kadın öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamaları arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümlere göre eğitim araştırmalarına ilişkin tutum puanlarının betimsel istatistikleri Tablo 5'te, tutumlarının öğrenim görülen bölüme göre farklılaşma durumunu belirlemek için gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucu Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrenim Görülen Bölüme Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Bölüm	N	\bar{X}	S
Fen Bilgisi Öğretmenliği	23	74,20	7,36
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	31	72,22	10,43
İngilizce Öğretmenliği	36	75,95	10,52
Okul Öncesi Öğretmenliği	48	75,00	9,46
Sınıf Öğretmenliği	32	73,58	7,93
Türkçe Öğretmenliği	51	74,85	10,36
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	31	76,59	6,22

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumları-Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	408,597	6	68,10	.793	.576
Gruplarıçi	21041,726	245	85,88		
Toplam	21450,323	251			

Tablo 5 incelendiğinde eğitim araştırmalarına ilişkin en yüksek tutum puanları ortalamasının Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerine ($\bar{X}=76,59$), en düşük tutum puanları ortalamasının ise İlköğretim Matematik öğretmeni adaylarına ait olduğu ($\bar{X}=72,22$) görülmektedir. Ancak Tablo 6'da görülen varyans analizi sonucu, bölümler arası tutum puanları ortalamalarında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını ortaya koymuştur ($F=.793$, $p>.05$). Öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme dersi başarı düzeylerine göre eğitim araştırmalarına ilişkin tutum puanlarının betimsel istatistikleri Tablo 7'de, tutumlarının ölçme değerlendirme dersi başarı düzeylerine göre farklılaşma durumunu belirlemek için gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucu Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 7. Ölçme Değerlendirme Dersi Başarı Düzeyine Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Başarı Düzeyi	N	\bar{X}	S
90-100 arası	17	73,65	8,55
80-89 arası	53	75,54	9,24
70-79 arası	71	76,11	6,77
60-69 arası	65	73,82	8,68
50-59 arası	17	74,42	10,46
49 ve altı	4	70,00	9,76

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Ölçme Değerlendirme Dersi Başarı Düzeylerine Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumları-Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	328,016	5	65,60	.924	.466
Gruplarıçi	15694,993	221	71,018		
Toplam	16,023	226			

Tablo 7 incelendiğinde eğitim araştırmalarına ilişkin en yüksek tutum puanları ortalamasının ölçme değerlendirme dersi başarı düzeyini 70-79 arası tanımlayan öğretmen adaylarına ($\bar{X}=76,11$), en düşük tutum puanları ortalamasının başarı düzeyini 49 ve altında tanımlayan öğretmen adaylarına ait olduğu ($\bar{X}=70,00$) görülmektedir. Ancak Tablo 8'de görülen tek yönlü varyans analizi sonucu, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının ölçme değerlendirme dersi başarı düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur ($F=.924$, $p>.05$). Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için gerçekleştirilen Kruskal Wallis H testi sonuçlarına Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Teknikleri Dersi Başarı Düzeylerine Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumları-Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

Başarı Düzeyi	N	Sıra Ort.	Sd	X^2	P
90-100 arası	45	124,37	5	8,944	.111
80-89 arası	93	116,51			
70-79 arası	57	97,36			
60-69 arası	20	91,28			
50-59 arası	4	82,63			
49 ve altı	1	172,50			

Tablo 9 incelendiğinde bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyini 49 ve altında tanımlayan öğretmen adaylarının en yüksek ($\bar{X}=172,50$), bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyini 50-59 arası tanımlayan öğretmen adaylarının en düşük sıra ortalamasına sahip olduğu ($\bar{X}=82,63$) görülmektedir. Sıra ortalamaları arasındaki farka ilişkin analiz sonucu, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığını ortaya koymuştur ($\chi^2=8,944$, $p<0.05$).

Öğretmen adaylarının bilimsel araştırma deneyimine göre eğitim araştırmalarına ilişkin tutum puanlarının betimsel istatistikleri Tablo 10’da, tutumlarının bilimsel araştırma deneyimlerine göre farklılaşma durumunu belirlemek için gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucu Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 10. Bilimsel Araştırma Deneyimine Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutum Ölçeği Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Bilimsel Araştırma Deneyimi	N	\bar{X}	S
Var	162	75,38	8,88
Yok	32	75,56	7,36
Plan Aşamasında	16	72,10	7,84

Tablo 11. Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Deneyimlerine Göre Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumları-Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	162,069	2	81,03	1,095	.36
Gruplarıçi	15318,756	207	74,00		
Toplam	15480,825	209			

Tablo 10 incelendiğinde bilimsel araştırma deneyimine sahip öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutum puanları ortalamasının 75,38, bilimsel araştırma deneyimi olmayanların tutum puanları ortalamasının 75,56, araştırma sürecinde olanların tutum puanları ortalamasının 72,10 olduğu saptanmıştır. Tablo 11’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının eğitim

araştırmalarına ilişkin tutumları, bilimsel araştırma deneyimine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=1,095, p>.05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Günümüzde öğretmenlerin araştırmacı kimlik üstlenememesi, eğitim araştırmalarından yararlanamamaları, uygulamaları süresince araştırma yapmamaları, yapılan araştırmalara karşı olumsuz tutumlara sahip olmaları eğitim araştırmacıları tarafından tartışılan konular arasında yer almaktadır. (Çepni ve Akdeniz, 1996; Çepni ve Küçük, 2002; Geban, Çiçek, Başaran, Demirbaş ve Maden, 2001). Eğitim alanında yapılan çalışmaların uygulamaya yönelik gerçekleştirilmesi öğretmenlerin araştırma sürecinde yer almalarıyla gerçekleşebilir. Ancak Küçük (2002) öğretmenlerin araştırma sürecine katılmalarının sadece veri toplama aşamasıyla sınırlı kaldığını belirtmiştir. Bunun öğretmenlerin araştırmacı kimlik kazanmasında yeterli olduğu düşünülemez. Bu bağlamda öğretmen yetiştiren kurumlardan beklenen, araştırmacı kimliğe sahip, eğitim alanında yapılan araştırmaları farkında olan ve değerlendirebilen, uygulama sürecinde saptadığı problemlere ilişkin araştırmalar gerçekleştirebilen ve eğitim alanında yapılan çalışmalara ilişkin olumlu tutuma sahip öğretmen adayları yetiştirmektir. Araştırma bilincine yeteri kadar sahip olamayan öğretmen adaylarının bilimsel çalışmalara yönelik yanlış ya da eksik bilgileri, bilimsel çalışmalara ilişkin olumlu tutuma sahip olmalarında, hatta araştırma yapmaya yönelmelerinde engelleyici rol oynayabilir. Bu nedenle öğretmen adaylarının bu konudaki olumsuz duygu, düşünce ve davranışlarını ortadan kaldırmaya ve olumluya dönüştürmeye yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir. Bunun için öncelikle öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin bilgi düzeylerinin, görüşlerinin ve tutumlarının belirlenmesine ihtiyaç vardır. Yapılan bu çalışmada öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Ancak öğretmenlerin eğitim araştırmalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı çalışmalarda öğretmenlerin bir kısmının eğitim araştırmalarını bildikleri, bir kısmının ise eğitim araştırmalarından haberdar olmadıkları belirtilmiştir (Ekiz, 2006; Buluş Kırıkkaya ve diğerleri 2012). Ayrıca çoğu öğretmenin akademisyenler tarafından yapılan araştırmaların gerçek dünyayla ilişkili olmadığını düşündükleri (Ekiz, 2006) ve çoğu öğretmenin kendisini araştırmacı gibi görmediği vurgulanmıştır (Küçük, 2002). Öğretmenlerle gerçekleştirilen çalışma bulgularının aksine öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına yönelik olumlu tutuma sahip olduğu bulgusu, öğretmen adaylarının eğitim fakültelerinde yapılan eğitim araştırmalarının sürecinde yer almaları ve araştırmayı yapan öğretim elemanı ile sürekli etkileşim halinde bulunmaları ile açıklanabilir.

Cinsiyetin öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılaşma oluşturan bir değişken olmadığı görülmektedir. Yavuz (2009) erkek öğretmenlerin kadınlara kıyasla eğitim araştırmalarına daha ilgili olduklarını belirtmiştir. Ekiz (2006) fen ve teknoloji öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında cinsiyetin farklılaşma oluşturan bir değişken

olmadığına değinmiştir. Walker ve Cousins (1994) da cinsiyetin öğrencilerin araştırmaya yönelik tutum puanlarında farklılaşmaya yol açmadığını belirtmiştir. Alan yazında bu bulgunun desteklendiği birçok çalışma vardır (Jordan ve Roland, 1999; Saracaloğlu 2008; Saracaloğlu ve diğerleri, 2005; Winans ve Madhavan, 1992). Saracaloğlu ve diğerleri (2005) bu durumun cinsiyet farkı gözetilmeksizin gençlerin araştırmalara olumlu yaklaşımlarından kaynaklanabileceğini belirtmiştir.

Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında öğrenim görülen bölüme göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Aksine Yavuz (2009) okul öncesi, özel eğitim ve sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarıyla daha ilgili olduklarını, bunun nedeni olarak da son yıllarda ilköğretime yönelik program değişikliklerinin gerçekleştirilmesi ve öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimler olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin aksine öğretmen adaylarına sağlanan ortak yaşantılar ve eğitimler sayesinde öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında öğrenim görülen bölüme göre farklılaşma olmadığı ifade edilebilir.

Araştıma sonuçlarına göre ölçme değerlendirme dersi başarı düzeyine göre öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamalarında gözlenen farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır. Ölçme değerlendirme dersi almanın araştırmaya yönelik tutumlara etkisinin sorgulandığı çalışmada Saracaloğlu ve diğerleri (2005) ölçme ve değerlendirme dersi alan gençlerin araştırmaya yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğunu belirterek, dersi alanların dersten yararlandıklarını vurgulamıştır. Ölçme değerlendirme dersi başarı düzeyinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları etkilememesinden, dersi alan bireylerin başarı düzeyi ne olursa olsun dersten yararlandıkları yargısına varılabilir. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının bilimsel araştırma teknikleri dersi başarı düzeyine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Yapılan çalışmalardan bazılarında araştırma yöntemleri dersi alan lisansüstü öğrenci, öğretmen ve öğretmen adaylarının (Saracaloğlu, Varol ve Ercan, 2005; Bard ve diğerleri, 2000; Newman, 1994) araştırmaya yönelik olumlu tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Yapılan birçok çalışmada da araştırma yöntemleri dersi almanın araştırmaya yönelik tutumları etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır (Tavşancıl, 1995; Winans ve Madhavan, 1992). Bu bulgunun aksine araştırma yöntemleri dersi almanın araştırmaya yönelik tutum puanlarında farklılaşmaya yol açtığının belirtildiği çalışmalar da vardır (Cooke ve diğerleri, 1993; Newman, 1994; Saracaloğlu, Varol ve Ercan, 2005; Winans ve Madhavan, 1992). Saracaloğlu ve diğerleri (2005) yapılan çalışmalarda elde edilen bulguların çelişki olmasının, çalışmaların lisans düzeyinde gerçekleştirilmiş olmasına ya da öğrencilerin dersi almadan önce de araştırmaya yönelik tutum puanlarının yüksek olmasından kaynaklanabileceğini belirtmiştir. Bu nedenle bu çalışmada da öğretmen adaylarının bilimsel araştırma teknikleri dersi almadan önce de eğitim araştırmalarına ilişkin olumlu tutuma sahip olabilecekleri düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmada ölçme değerlendirme dersi ve bilimsel araştırma teknikleri dersi başarısının öğretmen adaylarının

beyanlarına göre belirlenmesi araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının belirttikleri ölçme değerlendirme dersi ve bilimsel araştırma teknikleri dersi puanlarının gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre bilimsel araştırma deneyimine göre öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamalarında gözlenen farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Saracaloğlu (2008) araştırma deneyimi olan ve olmayanlarının araştırmaya yönelik tutum puanlarında farklılaşmanın olmadığını belirtmiştir. Elde edilen iki çalışmanın bulguları birbirini destekler niteliktedir. Ancak yapılan çalışmalardan bazılarında araştırma deneyiminin araştırmaya yönelik tutumları etkileyen bir değişken olduğu görülmektedir (Bennett, 1994; Saracaloğlu, Varol ve Ercan, 2005; Tavşancıl, 1995; Walker ve Cousins, 1994; Winans ve Madhavan, 1992). Bu durumun, öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına olumlu bakış açılarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına aktif katılımlarını sağlamak için bilimsel araştırma teknikleri dersinde eğitim alanında yapılan araştırmaları incelemeleri ve özgün araştırmalar yapmaları sağlanabilir. Ayrıca yaptıkları araştırmaları diğer öğretmen adayları, öğretmenler ve eğitim fakültesi öğretim elemanlarıyla paylaşabilecekleri öğrenci kongreleri düzenlenebilir. Öğretmen adaylarına araştırmacı kimlik kazandırmak ve araştırmaya teşvik etmek için öğretmen adayları tarafından gerçekleştirilen çalışmalar üniversitenin oluşturduğu hakem değerlendirme sürecinden geçerek ödüllendirilebilir.

KAYNAKLAR

- Anastasi, A. & Urbina, S. (1997). *Psychological testing*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.⁵
- Artvinli, E. (2010). Coğrafya derslerini yapılandırmak. aksiyon (eylem) araştırmasına dayalı bir ders tasarımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*. 21, 184-218.⁴
- Auger, W. & Wideman, R. (2000). Using action research to open the door to life long professional learning. *Education*. 121, 1.¹¹
- Aydın, R., Şahin, H. ve Topal, T. (2008). Türkiyede ilköğretime sınıf öğretmeni yetiştirmede nitelik arayışları. *TSA*. 12(2), 120-142.⁵
- Bard, C. C., Bieschke, K. J., Herbert, J. T., & Eberz, A. B. (2000). Predicting research interest among rehabilitation counseling students and faculty. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 44(1), 48-55.⁵
- Beard, J. D. & D. L. Williams. (1992). A survey of practitioners' attitudes toward research in technical communication. *Technical Communication*. 39, 4: 571- 81.⁵
- Bektur, T., Yaşar, H., Küçükkaragöz, H. ve Titiz, T. (1997). Ezbersiz eğitim. *Nasıl bir eğitim sistemi: güncel uygulamalar ve geleceğe ilişkin öneriler eğitim sempozyumu, 10-12 Nisan*, İzmir, 139-47.¹⁹
- Bennett, C. K. (1994). Promoting teacher reflection through action research: what do teachers think? *Journal of Staff Development*. 15, 1: 34-38; Winter.⁴
- Buluş Kırıkkaya, E., Bozkurt, E. ve Öztürk, N. (2012). Fen ve teknoloji öğretmenleri eğitim araştırmaları ile ilgili ne düşünüyorlar? *Çağdaş Eğitim Dergisi Akademik*. 1(1), 63-75.⁵

- Büyüköztürk, Ş. (1996). Türk yüksek öğretiminde araştırma eğitimi. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi*.¹⁵
- Büyüköztürk, Ş. (1999). İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin araştırma yeterlikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 18, 257-269.⁴
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.⁴
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2011). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Akademi.⁵
- Cohen, R. J. & Swerdlik, M. E. (2001). *Psychological testing and assessment*. McGraw Hill Higher Education.⁵
- Cooke, N. L., Test, D. W., Heward, W. L., Spooner, F., & Courson, F. H. (1993). Teachers' opinions of research and instructional analysis in the classroom. *Teacher Education and Special Education*. 16(4), 319-329.⁵
- Çepni, S. ve Akdeniz, A. R. (1996). Fizik öğretmenlerinin yetiştirilmesine yeni bir yaklaşım. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 221-226.¹¹
- Çepni, S. ve Küçük, M. (2002). Fen bilgisi öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına ilişkin görüşleri. *V. Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi 16-18 Eylül 2002*. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kongre Kitabı, B Kitabı: 282-287.¹⁹
- Ekiz, D. (2006). Primary school teachers' attitudes towards educational research. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 6(2), 395-402.⁴
- Elliott, J. (1991). *Action research for educational change*. Milton Keynes & Philadelphia: Open University Press.⁴
- Erkuş, A. (1999). Üç üniversitedeki lisansüstü tez çalışmalarının psikometrik açıdan durumu. *IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri 4*, 75-88; *Anadolu Üniv. Yayınları*, No: 1076.¹⁹
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.⁴
- Erkuş, A. (2011). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.⁴
- Geban, Ö., Çiçek, F. F., Başaran, S., Demirbaş, A. ve Maden, C. (2001). 21. yüzyıla girerken türk eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu çağdaş öğretmen profili. *EARGED*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.⁵
- Hammersley, M. (1993). On the teacher as researcher. *Educational Action Research*, 1(3), 425-445.⁴
- Hopkins, D. (1993). *A teacher's guide to classroom research* (2nd edition). Buckingham & Philadelphia: Open University Press.⁴
- Hoshmand, L. L. (1991). Clinical inquiry as scientific training. *Journal of Counseling-Psychologist*. 19(3), 431-53.⁴
- Işıksoluğu, M. K. (1993). Bilimsel yayınlarda dürüstlük boyutu. *Eğitim ve Bilim*. 17, 3-7.⁴
- Jordan, D. J. & Roland, M. (1999). An examination of differences between academics and practitioners in frequency of reading research and attitudes toward research. *Journal of Leisure Research*. 31(2), 166.¹¹
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Günümüzde insan ve insanlar: sosyal psikolojiye giriş*. İstanbul: Evrim Yayınevi.⁴
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.⁷
- Karasar, N. (1984). Türk üniversitelerinde araştırma eğitimi. *Yayınlanmamış Araştırma (TÜBİTAK S A Y G-E-49 Projesi)*.¹⁴
- Karasar, N. (1985). Araştırma eğitimi: türk üniversitelerinde bir tarama. Van: *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayını*.⁴
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (Eds.), (1992). *The action research planner* (3rd edition). Australia: Deakin University Press.¹¹

- Korkmaz, Ö., Şahin, A. ve Yeşil, R. (2011). Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmalara ve Araştırmacılara İlişkin Düşünceleri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (2), 109-127.²³
- Küçük, M. (2002). *Hizmetiçi aksiyon araştırması kurs programının fen bilgisi öğretmenlerine uygulanması: bir örnek olay çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.¹⁵
- McNiff, J., Lomax, P. & Whitehead, J. (1996). *You and your action research project*. London & New York: Routledge.⁵
- MEB. (2008). *Öğretmen yeterlikleri: öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Ankara: Milli Eğitim Müdürlüğü Devlet Kitapları Müdürlüğü.¹⁰
- Newman, K. A. (1994). Researching teachers in residence: bringing more minority teachers and preservice teachers into the research arena. *Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association*. New Orleans, LA, April 4-10, 1994. (ERIC ED3750854).²¹
- Özdamar, K. (1997). Paket programlar ile istatistiksel veri analizi, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları.⁴
- Radford, J. & Govier, E. (1991). *A textbook of psychology*. London: Sheldon Press.⁴
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(5), 179–208.⁴
- Saracaloğlu, A. S., Varol, S. R. ve Ercan, İ. E. (2005). Lisansüstü eğitim öğrencilerinin bilimsel araştırma kaygıları araştırma ve istatistiğe yönelik tutumları ile araştırma yetenekleri arasındaki ilişki. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 187-199.⁵
- Stenhouse, L. (1975). *An introduction to curriculum research and development*. London: Heinemann.⁴
- Stenhouse, L. (1985). A note on case study and educational practice. In G. Burges (ed.), *Field Methods in the Study of Education* (pp.263-271). London: The Falmer Press.⁷
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. Needham Heights, Allyn & Bacon.⁴
- Taşdemir, M. ve Taşdemir, A. (2011). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırmaları inceleme yeterlikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26, 344-53.¹¹
- Tavşancıl, T. E. (1995). Araştırmaya yönelik tutumlar ve likert tutum ölçeği. *Eğitim Bilimleri I. Ulusal Kongresi*, 1169-1178, Adana: Çukurova Üniversitesi Yayınları.¹⁹
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.⁴
- TED. (2009). *Öğretmen yeterlikleri-Özet Rapor* (1. baskı). Türk Eğitim Derneği. Ankara: Adım Okan Matbaacılık Basım Yayın.¹⁰
- Toy, B. Y. ve Tosunoğlu, N. G. (2007). Sosyal bilimler alanındaki araştırmalarda bilimsel araştırma süreci, istatistiksel teknikler ve yapılan hatalar. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 1-20.¹¹
- Uzunoglu, S. (1997). Bilgi çağındaki eğitimin temel özellikleri. *Nasıl Bir Eğitim Sistemi: Güncel Uygulamalar ve Geleceğe İlişkin Öneriler eğitim Sempozyumu*, 10-12 Nisan, İzmir, 555-64.¹⁹
- Walker, C. A. & Cousins, J. B. (1994). Influences on teachers' attitudes toward applied educational research. *Paper presented at the Annual Meeting of the American Evaluation Association*. Boston, MA, Nov, 1994. (ERIC ED378155).²¹
- Winans, K. S. & Madhavan, S. (1992). Some factors influencing undergraduate pharmacy students' perception of and attitudes toward research related activities. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 56, 1: 29-35.¹¹

- Yavuz, M. (2009). Eğitim araştırmaları ile ilgili öğretmen ve yönetici görüşlerinin analizi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 143-158.⁴
- Zeichner, K. M. (1995). Beyond the divide of teacher research and academic research. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 1 (2), 153-172.⁴

SUMMARY

The existence of the teachers' not being able to take on researcher identity, not benefiting from the educational researches, not carrying out a research and having negative attitudes towards educational research is the subject discussed by educational researchers currently (Çepni ve Akdeniz, 1996; Çepni ve Küçük, 2002; Geban, Çiçek, Başaran, Demirbaş ve Maden, 2001). The teachers' taking part in the research bring about applicable educational researches. However, Küçük (2002) states teachers only take part in data collection during research. Teachers' limited role in the research causes their not taking on researcher identity. Therefore, what is expected from teacher training institutions is to train prospective teachers, gaining researcher identity, being aware of the educational researches, carrying out researches related to the educational problems determined during instruction and having positive attitudes towards educational researches. Prospective teachers' wrong or missing information about scientific researches prevent them from having positive attitudes towards scientific studies and carrying out a scientific research. Therefore, precautions should be taken in order to terminate the prospective teachers' negative opinions on educational researches. As a precautions, it is necessary to determine prospective teachers' opinions and attitudes towards educational researches.

In the research survey model is used to indicate the current situation. The research sample is composed of 254 fourth grade prospective teachers being educated at the Educational Faculty of Mersin University. "An Attitude Scale towards Educational Research" developed by the researchers is used to determine the prospective teachers' attitudes towards educational research. Exploratory factor analysis studies based on Varimax rotation method revealed that the scale has a structure with single factor and 4 components. The components have been called as "learning educational researches", "contribution of educational researches to development", "the importance of educational research subjects" and "the necessity of educational researches". Relating to the whole scale, Cronbach alfa reliability parameter was found as .859, and reliability parameters were found as .829; .804; .702 and .70, respectively. Four components altogether explain 55,309% of the variance. Mean and standart deviation are calculated in order to determine the prospective teachers' attitudes towards educational researches. Information form developed by the researchers is used in order to examine the variables considered to be related to prospective teachers' attitudes towards educational researches. The information about gender, department, scientific research experience, success level in such courses as measurement and evaluation, scientific research techniques is obtained via this form. In order to determine whether the prospective teachers' attitudes towards educational researches change according to gender t test for independent samples has been executed. In order to determine whether a meaningful difference arises in the prospective teachers' attitudes towards educational researches according to such variables as department, scientific research experience, success level in measurement and evaluation, one

way variance analysis (one way ANOVA) has been carried out. Kruskal Wallis H test has been used to state whether success level in scientific research techniques course leads to statistically meaningful difference in the prospective teachers' attitudes.

The prospective teachers have positive attitudes towards educational researches is stated. That gender, department scientific research experience, success level in the courses of measurement and evaluation and scientific research techniques aren't variables leading to change in the prospective teachers' attitudes towards educational researches is obtained in the research.

The prospective teachers have positive attitudes towards educational researches can be explained through their frequent and active interaction with academicians, their taking the course of scientific research techniques in which their awareness to educational researches increase and they have chance to carry out research.

Gender is identified as a variable, not leading to change in the prospective teachers' attitudes towards educational researches. This finding can be explained through prospective teachers' having positive attitudes towards educational researches and their having similar experiences during their education. Ekiz (2006) also states that gender is not a variable, leading to change in science and technology teachers' attitudes towards educational researches. Moreover, students' attitudes towards research haven't differed according to gender is stated (Walker ve Cousins, 1994). In addition to gender, department being educated is found to be a variable, not causing differentiation in prospective teachers' attitudes. In contrast, Yavuz (2009) states that pre-school teachers, special education teachers and primary school teachers are interested in educational researches more. Not having statistically meaningful differentiation in prospective teachers' attitudes according to department can be considered to be related to the similar educational experiences prospective teachers have during their education. That prospective teachers have benefited from the courses whatever their points are is inferred from the finding about their not differing attitudes towards educational researches according to their success level in the courses such as measurement and evaluation, scientific research techniques. .

It is found that prospective teachers attitudes towards educational researches haven't differed according to scientific research experience. This finding indicates that many prospective teachers carrying out scientific research or not have positive opinions on educational researches. Their having positive attitudes towards educational researches are caused by their frequent interaction with the academicians at the university.